

SÁMIRÁÐÐI
SAMERÁDET
SAAMELAISNEUVOSTO
SAAMI COUNCIL
COIIO3 CAAMOB

Prosjekt Kola Saami Radio i Russland

Rapport 01.06.02- 31.10.05

DETTE PROSJEKTET DELFINANSIERAS AV EUROPEISKE UNIONEN

Photos:

Jevgenij Kirillov, Kola Saami Radio, Thomas Nilsen, Carl Johan Utsi, Lovozero museum, Liv Inger Somby

Grafisk arbeid og design:

Davvi Girji OS/Britt Hansen Biti – Kárásjohka/Karasjok.

Forord

Her kommer sluttrapporten om prosjektet Kola Saami Radio- Guoládaga Sámi Radio (GSR) som er et Interreg Sápmi prosjekt med eiere fra fire land og finansierer fra fem land. Dette prosjektet ble igangsatt 01.06.2002 og avsluttes 31.10.05. I denne rapporten vil jeg redegjøre hvordan prosjektets hovedmål og delmålene er innfridd ihht. prosjektplanen.

Kola Saami Radios definerte hovedmål var følgende:

«I løpet av en treårsperiode skal det opprettes en sameradiostasjon på Kolahalvøya, som sender daglige program på kildinsamisk, og som hver uke leverer nyhetsmagasin og innslag til de nordiske sameradio-og TV selskapene»

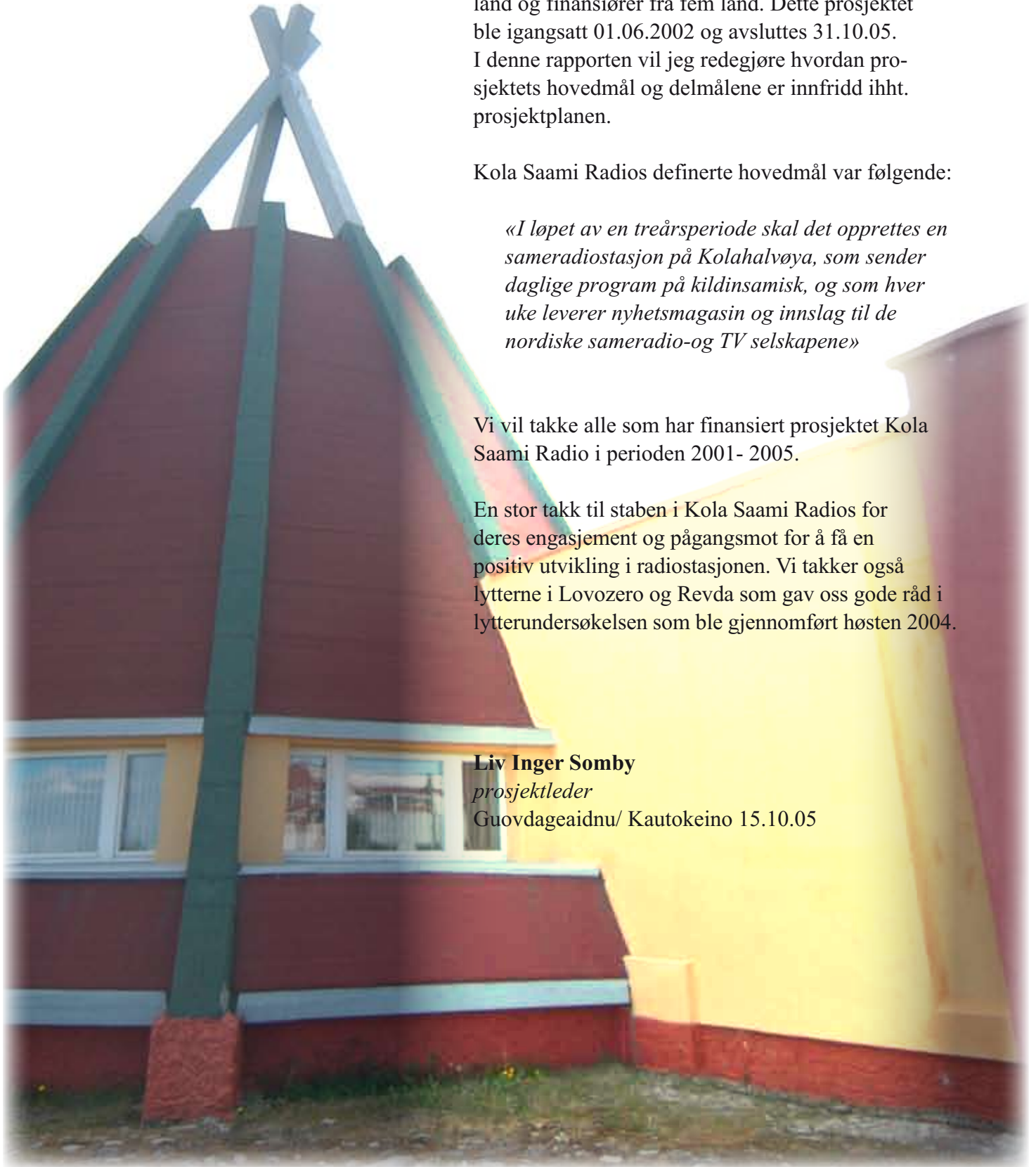
Vi vil takke alle som har finansiert prosjektet Kola Saami Radio i perioden 2001- 2005.

En stor takk til staben i Kola Saami Radios for deres engasjement og pågangsmot for å få en positiv utvikling i radiostasjonen. Vi takker også lytterne i Lovozero og Revda som gav oss gode råd i lytterundersøkelsen som ble gjennomført høsten 2004.

Liv Inger Somby

prosjektleder

Guovdageaidnu/ Kautokeino 15.10.05

1 Innledning

Denne rapporten viser prosjektutviklinga i perioden 01.06.02 til prosjektavslutninga 30.09.05. Prosjektet har hatt mange styringsmessige utfordringer fordi dette er et internasjonalt prosjekt med eiere fra fire land og et stort språkspekter med fem språk.

I rapporten redegjøres både prosjektmetodene og hvilke styringsverktøy som er blitt brukt for å nå målene.

Prosjektlederen har sendt inn kvartalsvise rapporter både til eierne og de som har finansiert prosjektet.

Avslutningsvis i rapporten er det laget en sammenfattende konklusjon i kortformat.

Delmål C – teknikk er skrevet av teknisk ansvarlig Gunnar Tjikkom.

2 Bakgrunn: Prosjekt Kola Saami Radio

Kola Saami Radio (GSR) ble etablert 01.06.2002 etter at forprosjektet konkluderte at det var mulig å etablere egen samisk radiostasjon i Lovozero, 200 km sør for Murmansk. GSR er et Interreg-Sápmi prosjekt med eiere fra fire land og 17 finansører fra fem land. Dette radioprojektet karakteriseres i Norden som et prestisjeprosjekt. Det vises ofte i offentlige sammenhenger at prosjektets viktigste delmål er oppnådd, fordi man har klart å få i gang samiske sendinger i Lovozero. GSR sender nå daglig og sendingene er på 10 minutter. GSR fikk ikke mer sendetid fra kabelradioen, men sendetiden økes betraktelig når FM sendelisensene godkjennes i Ministry of Communication og Ministry of Massmedia i

Radioen har nå seks årsverk, tre menn og tre kvinner.

- Tre journalister, to i Lovozero og en i Murmansk
- En kildinsamisk språkmedarbeider som avvikler sendingene
- Regnskapsansvarlig
- Direktør

Det er Nordisk Sameråd, som består av samer fra fire land, som er prosjektets hovedeier. De viktigste samarbeidspartnere er medieselskapene NRK Sámi Radio, SR Sámi Radio, Yle Sámi Radio og SVT Sápmi.

To sameorganisasjoner fra Russland, OOSMO og Kola Sameforening, er også med i samarbeidet. Samene i Russland mistet sine ukentlige samiske sendinger i 2000, fordi GTRK Murman ikke lenger hadde råd til å kringkaste sendinger på kildinsamisk. Direktøren i GTRK Murman, Dmitry Periderie, tok derfor kontakt med NRK Sámi Radios sjef (redaktør), Nils Johan Heatta, for å undersøke om det var mulig å fortsette med samiske sendinger og om sameradioene i Norden kunne bistå med både midler og kompetanseutvikling for å få igang samiske sendinger i Russland.

GTRK Murman`s hovedargument var at sameradioene hadde både kompetanse og mulighet til å utvikle samiske sendinger i Russland. Selvom det bare er ca 2000 samer igjen på russisk side, anså alle nordiske sameradioer og Samerådet at det var viktig både for språk- og identitetsutviklinga at samene i Russland fikk egne sendinger. Målet var at samiske sendinger skulle være med på å styrke det samiske samfunnet i Russland.

Norden positiv til prosjektet

I Norden var både responsen og bevilgninga positiv. Utenriksdepartementene i respektive land, hhv Norge, Sverige og Finland, EU Interreg Sápmi, Nordisk Ministerråd, Barentssekretariatet, Samerådet, Samediggi i Norge, Samediggi i Sverige, SIDA- Swedish International Development Cooperation Agency, Stiftelsen for Fritt Ord, Norrbotten Länsstyrelse, Lapin Liitto, NRK Sámi Radio, SR Sámi Radio, Yle Sámi Radio og SVT Sápmi bevilget midler for å få igang samiske sendinger.

GSR har brukt to forskjellige typer styringsverktøy (Gantt og Work breakdown structure) for å planlegge prosjektperioden og dette er innenfor et språkspekter av 5 språk: nordsamisk, kildinsamisk, engelsk, russisk og norsk/svensk.

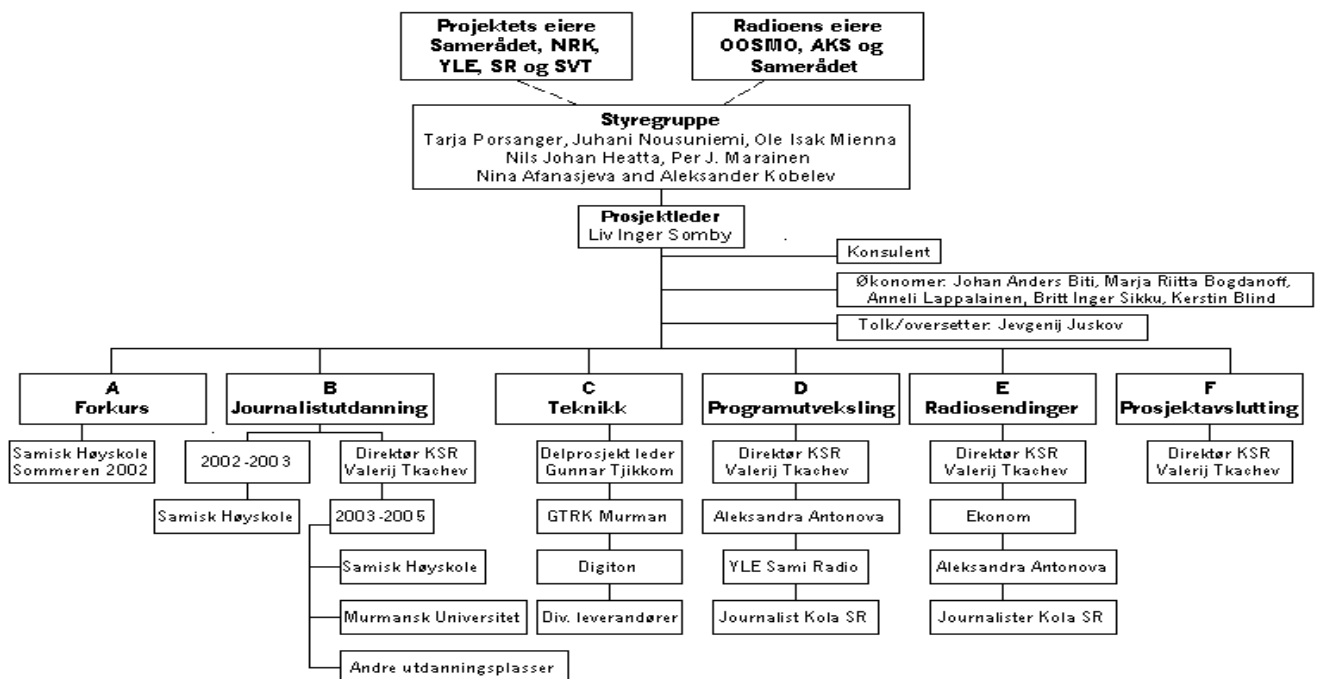

3 Prosjektorganisasjon

Styringsgruppa i GSR har bestått av sameradiosjefene Nils Johan Heatta fra NRK Sámi Radio-Norge, Ole- Isak Mienna fra SR Sámi Radio- Sverige, Juhani Nousuniemi Yle Sámi Radio- Finland, og Per Johannes Marainen fra SVT Sápmi- Sverige. I tillegg har russiske samiske organisasjoner hatt hver sin represent i styringsgruppa, Alexander Kobelev fra OOSMO og Nina Afanasjeva fra Kola Sameforening (Association of Kola Saamis).

Leder av styringsgruppa har vært Tarja Porsanger, generalsekretær i Samerådet.

Organiseringskart Kola Saami Radio – 31.10.2004

4 Suksesskriterier

Prosjektet har hatt kritiske suksessfaktorer som både prosjektlederen og styringsgruppa har fulgt opp i perioden 2002–2005. Suksessfaktorene var definert før hovedprosjektet ble igangsatt og dette kunne derfor under prosjektperioden indikere om prosjektet ville lykkes eller ei. For prosjekt ansvarlige- og eiere var det viktig å vite om prosjektmålene kunne oppnås jfr. prosjektplanen.

Kola Saami Radios definerte hovedmålet var følgende:

«I løpet av en treårsperiode skal det opprettes en sameradiostasjon på Kolahalvøya, som sender daglige program på kildinsamisk, og som hver uke leverer nyhetsmagasin og innslag til de nordiske sameradio-og TV selskap»

Hovedmålene er imidlertid konkretisert i følgende delmål:

1. *Utforming av en journalistutdanning for russiske studenter*
2. *Utdanne journalister*
3. *Opprette radiostudio/ redaksjon i Lujavri/ Lovozero*
4. *Utvikle linjer mellom Lovozero, Murmansk og Karasjok*
5. *Etablere et FM sendingssystem i Lovozero-området*
6. *Programutveksling*
7. *Gradvis økning av radiosendinger i området*
8. *Prosjektavslutning*

5 Delmål B: Kompetanse

Journalistutdanning for Kola Saami Radios ansatte

Prosjektet har hatt som mål å styrke den faglige kompetansen i redaksjonen og derfor begynte prosjektlederen allerede i tidlig fase å kartlegge hvilke utdanningsmuligheter finnes både i Murmansk regionen og på Sámi Allaskuvla/ Samisk høyskole i Kautokeino.

I 2003 fikk Kola Saami Radio prosjekt en avtale med Sámi Allaskuvla om å tilby ett årig utdannings-tilbud i journalistikk og nordsamisk. To unge fra Lovozero kom inn på forkurset. Den ene valgte å fortsette med utdanninga og kom derfor inn som kvotestudent på Samisk Journalistutdanning høsten 2004. Vedkommende er ferdig med utdannelsen våren 2006 og begynner i journaliststilling i GSR sommeren 2006.

Kola Saami Radio prosjekt fikk også en utdanningsavtale med Humanistisk Institutt på Universitetet i Murmansk og klarte å lage et deltidsstudietilbud i journalistikk. Fire ansatte studerer nå på deltid og er ferdige våren 2007.

Fagutdanning i journalistikk:

Forkurs i journalistikk og samisk	Sámi Allaskuvla	2 studenter	03/04
Samisk Journalistutdanning	Sámi Allaskuvla	1 student	04/ 07
Journalistutdanning	Hum.Inst Murmansk	4 studenter	04/07
Videojournalist utdanning	NRK Kompetanse	1 deltaker	2005

Kompetanse i samisk

Prosjektet har som mål å styrke både nord- og kildinsamisk i redaksjonen. Nå er det bare en ansatt som behersker kildinsamisk både muntlig og skriftlig, og dette er for lite. Derfor må opplæring i kildinsamisk være hovedsatsningsområde i neste periode.

I redaksjonen er det også en journalist som behersker nordsamisk både muntlig og skriftlig. Vedkommendes ansvar er å produsere radionyheter og aktualiteter til nordiske sameradioer og sikrer ekstern inntekt til radioen. Fra sommeren 2006 er det to ansatte som behersker nordsamisk og kan øke ekstern produksjonen i redaksjonen.

Staben i Kola Saami Radio behersker disse språkene: **kildinsamisk, nordsamisk, russisk, engelsk og norsk.**

Følgende språkkurs er avholdt i perioden 2002–2005

Forkurs i nordsamisk	Sámi Allaskuvla	4 deltakere	2002
Kurs i nordsamisk	Lovozero- GSR prosjekt	9 deltakere	2005

Kompetanseutvikling for prosjektlederen

Både den tidligere og nåværende prosjektlederen har tatt videreutdanning i prosjektperioden.

Prosjektstyring	University of Tromsø	1	Ferdig juni 2001
Prosjektstyring	University of Tromsø	1	Ferdig desember 2004
Prosjektledelse og organisering	University of Tromsø	1	Ferdig juni 2003
Coaching	BI Oslo	1	Ferdig mai 2004

TV kompetanse

En journalist fra Kola Saami Radio fikk høsten 2005 tilbud om å delta på NRK Kompetanseavdelings «Videojournalistkurs» - et skreddersydd opplegg for Kola Saami Radio. Journalisten får grunnleggende opplæring i TV journalistikk og kamerabruk. Målet er at journalisten skal produsere TV nyheter fra Russland. Videojournalisten skal produsere både aktualiteter og TV nyheter som selges til «TV-Oddasat».

Under prosjektperioden er det også laget en læreplan (fagplan) i journalistikk.

6 Delmål C: Teknikk

FORPROSJEKT

I november 2001 startet forprosjektet for å få oppstart og drift for en samisk radiokanal i Lovozero, Russland. Forprosjektets formål for den tekniske delen var å kartlegge egnede lokaler, om det var muligheter til å få nyhetssaker overført til de nordiske sameradioene, muligheter for lisens for FM-sending og i tillegg lage kalkyler for:

- bygging av studio og kontrollrom .
- mast og FM-sender.
- det teknisk utstyret i kontrollrommet.
- internetttilgang fra Revda til Lovozero.

Medkonsulent fra russisk side var teknisk direktør i GTRK Murman, Vladimir Gagarin. Etter møte med Lovozero kommunes toppledelse og leder av kulturhuset Chum, fikk vi lovnad om leie av lokaler.

I februar 2002 var forprosjektet slutt og den tekniske konklusjon var positiv til at prosjektet kunne videreføres.

For å komme i gang med sendinger så snart som mulig, ga NRK Sámi Radio sende- og redigeringsutstyr til sameforeningene i Lovozero høsten 2001. Dette var utstyr som var tatt ut av den daglige driften pga overgang til databasert redigeringsverktøy. Utstyret ble plassert i de gamle lokalene til GTRK Murman, men sto ubrukt til det ble nedpakket høsten 2002.

Utstyr som ble tatt med fra NRK til sameforeningene i Lovozero:

- 1 stk. 8 kanals SAM-mikser.
- 2 stk. båndspillere Studer B67.
- 2 stk. hodetelefoner.
- 1 stk. mikrofoner RE50
- 1/4" bånd til Nagra og Studer maskinene.
- Små og store frakker til båndeskene.
- Klippetape.
- 1 stk. Compaq SFF P550
- 1stk. 15" skjerm
- 1 stk. HP LaserJet 6P
- 5000 A4-ark (10 pakker)
- 1 stk. Nagra.
- 16 stk. batterier til Nagra.
- Kabler og koblingsbokser
- I tillegg ble det kjøpt inn 18 stk. CD-er og 1stk. CD-singel.

HOVEDPROSJEKTET

Prosjekt oppstart for den tekniske delen av hovedprosjektet var i november 2002.

6.1. Studio bygging

Av Lovozero kommune fikk vi leie kontorer til radiodirektøren og redaksjonslokale. Vi fikk også leie rom til kontrollrom og studio i kulturhuset Chum.

Prosjektets første oppgave var å få kontakt med konsulentfirma som kunne utarbeide et russisk prosjekt¹ for bygging av studio og kontrollrom. Etter å ha vært i kontakt med to firmaer i Murmansk oblast, valgte prosjektet å inngå avtaler med Digiton firma i St. Petersburg. Digiton var seriøs og kunne levere kvalitetsutstyr innen tidsfristene.

Prosjektplanlegginga for bygging av studio og kontrollrom var ferdige våren 2003, men det oppsto problemer med finansieringen for videreføring av prosjektet. Dette medførte at tekniske investeringer ble utsatt til finansieringa var på plass. Studioinnredninga var ferdig sommeren 2004 og vi opplevde at prisene steg med 50%. Studio og kontrollrom ble overlevert fra Digiton i juni 2005.

Lydmessig er studio og kontrollrom av høy kvalitet, men ventilasjonen er koblet til det ordinære ventilasjonsanlegget i Chum-bygget. Dette fører til at det blir sjenerende lydlekkasje inn i studio hvis det f.eks går noen med stiletthæler eller det er høylytt snakk i korridoren. I så små rom som studio og kontrollrom er, blir luftgjennomstrømmingen for liten, og det blir raskt varmt og dårlig luftkvalitet i disse lokalene. Derfor må det i neste prosjektperiode budsjetteres og søkes om midler til prosjektering og utbygging av ventilasjonsystem for disse rommene.

6.2. Studioteknisk utstyr og redigeringsutstyr

Digiton fikk kontrakt med å utarbeide russisk prosjekt for det tekniske utstyret som ble brukt i kontrollrom og studio.

Prosjektene for installasjon av teknisk utstyr var ferdige våren 2003, men problemer med finansieringen for videreføring av prosjektet, førte til stans i arbeidet. Vi valgte å redusere tekniske investeringer jfr. realistisk budjett og den største reduksjonen av budsjettet beløp ble gjort ved å velge billigere leverandører, uten at det skulle gå utover kvalitetskravene. I tillegg ble lydserver, klokker og en del annet teknisk utstyr ikke innkjøpt.

Tidlig i 2002 ble det innkjøpt 2.stk Dell M50 laptop'er med lydkort og lydredigeringsprogrammet Dalet til journalistene. I tillegg 2 stk. Mayah Flashman, FlashCard og med mikrofoner av typen ElectroVoice RE50. I tillegg er det innkjøpt våren 2005 1stk Maycom opptaker med FlashCard og ElectroVoice RE50 for kontoret i Murmansk.

¹⁾ Russisk prosjekt inneholder detaljerte tegninger og detaljerte opplysninger om mål, materialvalg, typebetegnelse på isolasjon og –plater, elektrisk installasjon og gjennomganger. For det tekniske utstyret: typebetegnelse, serienummer, i tillegg til detaljert tegning av plassering.

Innstillingsliste av utstyr som er montert av Digiton:

Arbeidsplass:	Lydmikser Behringer Eurorack UB1832FX, 2 stk. Behringer MS16 høyttalere, 1 stk Tascam CDA500 CD/tape spiller, 1.stk Digiton lydredigering PC, 1 stk AD/DA converter, 1 stk mikrofon Behringer B-5, mikrofonstativ.
Avviklingsplass:	Lydmikser 8 kanalsAirmate Master distributor mixer, 1 stk telefonhybrid, 1 stk Tascam CDA500 CD/tape spiller, 2 stk Behringer Truth B2030 høyttalere, 1 stk AD/DA converter, 1.stk Digiton lydredigering PC, 2 stk Behringer ultra-voice processor VX2496, 1 stk. Symetrix 422 stereo AGC, 1 stk Digilab distrimix BSM148 lydsplitter, 1 stk Digilab BSP-1000 AC voltage ripper fjerner, Sennheiser e935 mikrofon, 1 stk AGK HSC 200 headset, 1 stk 3COM baseline 10/100 dataswitch, mikrofonstativ, 1 stk. hodetelefoner Audio Technica ATH-M4010.
Studio:	1 stk Behringer B1 mikrofon, 2 stk Behringer MS16 høyttalere, 1 stk hodetelefon distributør Powerplay PRO-XL HA 4700, 2 stk. hodetelefoner Audio Technica ATH-M4010.

6.3. FM-senderutstyr

Utarbeidelse av prosjektet for oppsett av mast ble ferdig i februar 2005, kontrakt for leveranse og montering ble underskrevet med Visotnik – Radiostroj, Moskva.

Arbeid som inngikk i kontrakten: prosjektering og produksjon av metallkonstruksjoner, til FM masten som er 53 meter høy, montering av grunnkonstruksjoner, montering av metallkonstruksjoner av selve masten, montering av toppbelysning, montering av lynavleder og jording. montering av gjerde rundt masten.

Tomt for FM masten ble tildelt like bak telegraf bygningen i Lovozero sentrum. I mai 2005 ble grunnarbeidet både graving og støping av fundamenter utført. Meningen at masten skulle være ferdig reist til midten av juni, men leverandøren hadde problemer med å få tilgang på stor nok kran til å få løftet seksjonene på plass. Derfor ble ikke arbeidet ferdigstilt før i begynnelsen av september i 2005.

Direktøren i KSR har pr. idag en muntlig avtale med mobiltelefonfirmaet MTS (MTC) i Murmansk om utleie av antenneplass for mobiltelefontrafikk. MTS har også betalt for strømtilknytning, og vil levere strøm til utstyret som radioen får montert senere. (FM-sender, dataradiolink og evt. annet utstyr som bli montert).

Ved *muntlig avtale* har direktøren fått lovnad for at strømtilknytning og strømforbruk ikke blir belastet radioen, men denne avtalen er pr.dags dato *ikke gjort skriftlig*.

For FM-sending har vi fått tildelt egen frekvens på 106,2 MHz, men vi har ikke fått lisens for å kunne starte opp med FM-sendingene. Søknaden om denne lisensen ble sendt i vår, og det kan ta opp til ni måneder før lisensen blir godkjent. FM-senderen og prosjekt for FM-sender blir ikke bestilt før lisensen er blitt tildelt KSR.

Medkonsulent fra russisk side var teknisk direktør i GTRK Murman, Vladimir Gagarin

6.4. Datatilknytting

Etter samtaler med direktøren i KSR, er jeg blitt orientert om at vi kan få en midlertidig datatilknytting via MTS sitt mobilnett. Hvor stor datahastighet vi kan få leid, er ikke klarlagt enda, men kan vi leie en kanal på 128 eller 256 kb/s. Dette er en markant forbedring fra dagens situasjon og overføringshastigheten blir bedre og dette forbedrer stabiliteten for overføring av filer til NRK Sámi Radios FTP-server.

For å styrke filoverføringshastigheten må vi leie linje fra Revda til en internettkode i Murmansk eller St.Petersburg. I tillegg må vi ha en radiodatalink mellom Revda og Lovozero som har en overføringshastighet på minst 100 Mb/s, for overføring av datapakker.

I neste prosjektperiode vil Kola Saami Radio ha behov for minimum 2 Mb/s, da oppstart av TV produksjon starter.

I Lovozero, som alle andre steder, er datamaskinen og internett blitt en del av hverdagen, både på jobben og hjemme. Det er ikke annen tilgang til internett idag enn via telefonlinjen.

Denne situasjonen kan vi endre ved å leie mye større databåndbredde, enn det som vi trenger i nærmeste fremtid. Hvis KSR til å begynne med, leier 10Mb/s, kan vi selge videre 8Mb/s til andre bedrifter og offentlige kontorer. På denne måten kan vi med denne fortjenesten, redusere utgiftene til internetttilknyttingen for KSR. Senere kan båndbredden økes etter behov.

Vi har sendt en søknad til Barentssekretariatet for å styrke datasambandet og dersom vi får positiv tilbakemelding, så kan datasambandet være ferdig før nyttår 2006.

6.5. Tekniskeprosjekter som må startes i neste prosjektperiode:

- TV-produksjon, innkjøp av kamera og redigeringsutstyr.
- Ventilasjon for studio og kontrollrom.
- FM-sendinger, planlegge sendetider og innhold.
- Innkjøp av FM radioer- en gave til befolkningen i sendeområdet.
- Datakommunikasjon, inngå avtaler med utleier, salg av internett tilknytting.

7 Delmål D: Programutveksling

Radioutveksling

Kola Saami Radio har intensjonsavtaler med NRK Sámi Radio, SR Sámi Radio, Yle Sámi Radio og SVT Sápmi ang. salg av nyheter, aktualiteter og reportasjer. Kola Saami Radio har produsert radio, TV og internett nyheter, aktualiteter og reportasjer til NRK Sámi Radio.

Kola Saami Radio har også hatt redaksjonelt samarbeid med Yle Sámi Radio – utveksling av kildin- og skoltesamiske radioprogrammer.

Journalistene i GSR har hatt journalistpraksis både i NRK Sámi Radio og Yle Sámi Radio. Salg av radionyheter og reportasjer er ikke hyppig nok og dette må styrkes betraktelig i neste periode. Høsten 2005 hadde Kola Saami Radio og NRK Sámi Radio et felles musikkprosjekt. Det ble gjort opptak av 22 joikere i alderen 18- 76 år og de kom fra hele Murmansk oblast. Målet med joikeopptakene var å samle inn tradisjonell leudd som kan spilles i radiosendingene både i Norge, Sverige, Finland og Russland. I løpet av en uke klarte man å samle inn over 100 tradisjonelle leudd og i neste prosjektperioden bør man gjøre nye opptak, fordi den tradisjonelle joiketradisjonen er iferd med å forsvinne i Russland.

8 Delmål E: Radiosendinger

Kola Saami Radio begynte å sende 28. desember 2003 og sendingen er tospråklige, på kildinsamisk og russisk. Sendingene sendes via kabelradio og det er den statlige radiokanalen som bestemmer hvor mye sendetid Kola Saami Radio får fra termin til termin. Vinteren 2004 mistet Kola Saami Radio 33% av sendetiden pga. Moskva overtok mer av den statlige sendetiden.

I februar 2004 mistet Kola Saami Radio mistet all sendetid, da det var presidentvalg i Russland. Den statlige kanalen valgte at Moskva skulle overta sendingene og dermed kunne ikke radiostasjoner i provinsen ha lokalesendinger.

Sendetid for Kola Saami Radio:

Radiosendinger 2003–2005		
28.12.03: Første sending	15 minutter ukentlig	
31.03.04-31.10.04	30 minutter	2 ggr i uka
15.10.04-15.08.05	30 minutter	3 ggr i uka
15.08.05	50 minutter	5 ggr i uka

Programinnhold:

- nyhetssaker både på kildinsamisk og russisk
- språk og kulturprogrammer
- informasjon om nye lover og spesielt lover som angår urfolk på Kolahalvøya
- temaprogrammer om hverdagslivet i bygdene
- intervjuer med organisasjonsledere og informasjon om aktualiteter i organisasjoner
- aktualitets intervjuer
- innringingsprogramer
- lydreportasjer
- sportsnyheter, aktualiteter og reportasjer
- ønskekonsert

8.2 Nærmere 40 signaturer for en FM mast

Direktøren i Kola Saami Radio, Valerij Tkachev, har inngått avtaler med 40 offisielle institusjoner i Murmansk, St.Petersburg og Moskva for å få FM sendelisens i Lovozero og Revda. Nå gjenstår det offisielle godkjenninger fra Ministry of Communication in Russia og Ministry of Massmedia in Russia. The Russian Military godkjente våren 2005 Kola Saami Radios søknad om å få egen FM frekvens i Murmansk oblast. Kola Saami Radio inngikk også avtale med Department of Airplane system i Murmansk og St. Petersburg for å sette opp FM antenna. Kola Saami Radio har fått FM frekvens 106,2.

9 Delmål F: Offisiell åpning

Kola Saami Radio hadde offisiell åpning av radiostasjonen 22.06.05 i Lovozero i Russland. Kola Saami Radio hadde invitert offisielle gjester og representanter fra fem land, Russland, Finland, Norge, Sverige og Danmark. Kola Saami Radio hadde en spesiell gave til den samiske befolkningen i Russland, nemlig gratis konsert av den kjente samiske artisten Mari Boine & band. Over 700 overvar konserten til Mari Boine.

Åpningsseremonien

Den offisielle delen av programmet begynte kl. 15.00 og seremonien var delt i følgende kategorier:

- Hilsningstaler fra inviterte gjester
- Kulturelle innslag- samer fra Russland var ansvarlig for underholdning med teater, dans, sang og leudd/ joik.
- Felles symbolmarkering- Sameradio-og TV sjefer klippet snoren, godt hjulpet av barn.

Konferansierer under åpningsseremonien var SR Sámi Radio sjef Ole-Isak Mienna og kulturmedarbeider Elvira Galkina fra Lovozero. Tolk var Jevgenij Jushkov.

Hilsningstaler:

- Leder av Kola Saami Radios styringsgruppe Tarja Porsanger, Generalsekretær i Samerådet
- Ordføreren i Lovozero Natalia Ryabchikova
- Sameradiosjef Nils Johan Heatta, NRK Sámi Radio
- Statssekretær Ellen Inga O. Hætta Kommunal- og regionaldepartementet
- Visedirektøren i GTRK Murman, Vladimir Gagarin
- Visepresident Ragnhild Nystad, Sametinget i Norge
- Generalkonsul Rune Aasheim, Norsk konsulat i Murmansk
- Sida Öst Henrik Norberg
- Presidenten i Samerådet Alexander Kobelev
- Consultant Alf Nystad- Barentssekretariatet
- Leder av urfolkssenteret Andrey Agejev, Murmansk
- Rådgiver Jyrkki Terva, Utenriksdepartementet i Finland
- Rådgiver Taina Kettula, Finsk konsulat i Murmansk
- Prorektor Kristine Nystad, Sámi Allaskuvla
- Rådmann Jan Terje Nedrejord, Karasjok Kommune

Kulturelle innslag:

«The dancing Saami» – Ungdom fra Lovozero/ Lujávri , «Moddjes Katrin» – Paula Konkova leudd, Iwan Matrekhin – sang, Kofteshow fra hele Sapmi – «Fashion Show», «Search for the sun» Vuolja – ungdom fra Lobarskaja, Dans og sang – Barn fra Lovozero/ Lujavri , «The bear hunter» Vladimir Galkin og Tradisjonell dans «Ranjas».

Mari Boine konsert

Kola Saami Radio hadde invitert verdensartisten Mari Boine til Lujávri-Lovozero. Samene i Russland har lenge hatt en drøm å få oppleve Mari «live» og i forbindelse med en viktig historisk samisk mediebegivenhet, så var det en ære å få Mari Boine & band til Lovozero. Til hennes konsert kom det ca 700 mennesker og hun hadde en fantastisk utekonsert.

Beaivváš sámi teáhter med forestillinga «Ohcejoga playboy»

Beaivváš sámi teáhter gjestet Lujávri-Lovozero med teaterforestillinga «Ohcejoga playboy». Beaivváš ble forsinket et døgn pga. problemer med russiske tollmyndigheter og transporten. Det var mange i Lovozero som kom for å se på teaterforestillinga, selvom om de måtte endre både visningsdato og tid.

Kola Saami Radio hadde fest banquet og det var ca 130 inviterte. Artist Elvira Galkina var ansvarlig for underholdninga.

10 Økonomi og lønnsomhet

Prosjektet har hatt finansiører fra fem land Norge, Sverige, Finland, Danmark og Russland. Prosjektet har hatt 19 finansiører. Kola Saami Radio prosjekt har hatt årlige møter med økonomiansvarlige i NRK Sámi Radio, SR Sámi Radio, Yle Sámi Radio, SVT Sápmi og EU Interreg Sápmi.

Prosjektet har hatt stram økonomistyring og ingen overskridelser. Den økonomiske rapporteringa har vært omfattende, fordi EU systemet krever detaljert rapporteringsform.

11 Konklusjon

Kola Saami Radios definerte hovedmål var følgende:

«I løpet av en treårsperiode skal det opprettes en sameradiostasjon på Kolahalvøya, som sender daglige program på kildinsamisk, og som hver uke leverer nyhetsmagasin og innslag til de nordiske sameradio-og TV selskapene»

Ved prosjektavslutning er det to viktige avslutningsspørsmål:

- 1. *Ble målet nådd?***
- 2. *Hvordan ble målet nådd?***

Prosjektet har klart å opprette en sameradiostasjon i Lovozero og radiostasjonen har nå daglige sendinger på kildinsamisk og russisk. Kola Saami Radio produserer også jevnlig nyheter på nord-samisk til NRK Sámi Radio, så derfor er effektmålet som ble vedtatt under forprosjektet blitt innfridd. I 2001 var målet å bygge opp en fri og uavhengig radiostasjon på Kola halvøya som eies av samene.

Eierstrukturen til 30.09.05

- Samerådet 90%
- OOSMO 5%
- Kola Saami Association 5%

Eierstrukturen fra 01.10.05

- Samerådet 51%
- OOSMO 20%
- Kola Saami Association 20%
- Ansatte i Kola Saami Radio 9%

Det journalistiske og redaksjonelle samarbeidet mellom Kola Saami Radio og sameradioene i Norden er kommet igang og det er viktig at journalistene får mulighet til å hospitere både i Yle Sámi Radio, SR Sámi Radio, NRK Sámi Radio og SVT Sápmi.

Hva sier lytterundersøkelsen?

Effekten av radiosendingen er også blitt innfridd. Det er daglige sendinger på kildinsamisk og sendetiden vil øke betraktelig når FM sendelisensen er godkjent i Moskva. Det ble også gjennomført en lytterundersøkelse i august 2004, for å kartlegge hva lytterne mener om sendingene. Denne undersøkelsen skulle også gi et pekepinn om radioens programkvalitet og lytternes programønsker eller behov.

1. 56% av lytterne mener at Kola Saami Radios kildinssamiske sendinger er viktige for lytterne i Lovozero og Revda
2. Kola Saami Radio har høy troverdighet- 86% av lytterne mener at programmene som sendes på luften er troverdige.
3. Lytterne er fornøyd at de får nyheter fra nærmiljøet og 42% av lytterne vil ha mer kultursaker i sendingene.
4. 60% av lytterne kjenner til Samerådets virksomhet.
5. Dersom man skal portrettere en vanlig lytter så viser lytterundersøkelsen følgende:

Lytteren er en kvinne som er eldre enn 45 år. Snakker russisk og har både grunnskole og yrkesfagligutdanning.

Utdanning

Prosjektet har klart å gi et godt utdanningstilbud til Kola Saami Radios ansatte. Journalistene som studerer journalistikk både på del- og heltid har oppnådd gode eksamensresultater. Studenten som studerer på Samisk Journalistutdanning i Guovdageaidnu får bachelorgrad i radiojournalistikk og denne graden kvalifiserer til masterstudiet i journalistikk. I perioden 2003–2005 har de ansatte i GSR fått mulighet til å lese nordsamisk og prosjektet har gjennomført intensivkurs i nordsamisk.

Kurs i kildinssamisk ble ikke igangsatt jfr. utdanningsplanen og dette må prioriteres i neste prosjektperiode.

En journalist har også fått mulighet til å lære videojournalistikk og har kompetanse til å produsere TV nyheter

Teknikk

Studio ble ferdig i juni 2004. I januar 2005 vedtok Kola Saami Radios styringsgruppe at prosjektets tekniske investeringsplan realiseres og at det bygges FM sendenett/ antenna. Kontrollrommet i studio er ferdig og nå gjenstår bare å få godkjent sendelisensene.

Kola Saami Radio har fått egen FM frekvens på 106,2. Radioen sliter med filoverføring av saker via internett pga. dårlig datatilknytning. Målet er å leie en datatilknytning via mobilnettet til MTS.

Radiosendinger

Kola Saami Radio sender nå daglig på kildinsamisk og russisk og daglige sendinger er på 10 minutter. Vi sender via kabelradio og har fått en god sendetid kl. 18.30 fra mandag til fredag. Prosjektets mål er å sende fire timer daglig fra desember 2005, når FM sendelisensene er ferdigbehandlet og godkjent av Ministry of Communication og Ministry of Massmedia.

Utveksling av radioprogrammer

Kola Saami Radio har intensjonsavtaler med NRK Sámi Radio, SR Sámi Radio, Yle Sámi Radio og SVT Sápmi. GSR produserer radionyheter, aktualiteter og reportasjer kun til NRK Sámi Radio. GSR har hatt redaksjonell samarbeid med Yle Sámi Radio.

Offisiell åpning

Det var offisiell åpning av Kola Saami Radio 22.06.05 i Lovozero med nærmere 700 gjester fra fire land. Konserten til Mari Boine ble kjempesuksess. Prosjektet fikk midler fra Barentssekretariatet, Samerådet, Nordisk Kulturfond, Sametinget i Norge, Sverige og Finland, Finnmark fylkeskommune og Music Information Centre.

Prosjekstying av Kola Saami Radio

Kola Saami Radio prosjekt er et typisk FoU-prosjekt der det skal opprettes en uavhengig organisasjon som skal leve selvstendig etter prosjektperioden i samspill med et gitt lokalmiljø. Da lokalmiljøet i Lovozero- Revda i Kola -Russland er svært forskjellig fra den organisasjonen og kulturen som prosjektet springer ut av med hensyn til både økonomi og administrasjon, teknologi og kunnskap, og ikke minst språk og kultur, da har det meldt seg behov for å fortsette med prosjektet til desember 2007.

ANBEFALINGER

1. Hvilke tiltak som bør settes i verk for å videreføre interessante deler av prosjektet på en mest mulig hensiktsmessig måte

I prosjektperioden 2005- 2007 bør man satse på følgende tiltak:

1. Øke sendetiden fra 50 minutter ukentlig til min. 20 timer i uka (4 timer pr. dag)
2. FM sendinger klare fra 2006
3. Bedre datatilknytning til- fra Lujávri/ Lovozero
4. Utrede om det er mulig å sende samnordiske samiske radionyheter i Russland
5. Daglige rapporter til Norden om urfolkssaker i Russland
6. Styrke TV kompetansen i redaksjonen
7. Styrke urfolkskompetansen i redaksjonen
8. De ansatte i Kola Saami Radio bør lage kvartalsvise intervaller for å se hvordan de skal øke både den interne- og eksterne produksjonen
9. Økonomistyring og rapportering- fordeles slik, at de ansatte er kompetente til å overta radiodriften 01.01.08

2. Hvordan prosjektpersonellet skal disponeres, eventuelt omplasseres når prosjektet er slutt

- Samerådet overtar 01.10.05 det administrative ansvaret for prosjektet og er formelt ansvarlig for prosjektet i perioden 2005- 2007. Pr. 30.09.05 er det seks årsverk i Kola Saami Radio og samtlige ansatte har sagt at de er villige til å fortsette i radioen og de er også villige til å bli deleiere av ZAO Kola Saami Radio.

3. Angi hvordan prosjektregnskapet skal avsluttes og revideres

- Prosjektetsregnskapet revideres i oktober 2005

4. Angi hvordan den formelle oppløsningen av prosjektgruppen skal foregå

Økonomiansvaret: NRK Sámi Radio har hatt det administrative ansvaret for prosjektet i perioden 01.06.2002- 15.10.05. Samerådet overtar det administrative ansvaret fra 15.10.05.

Prosjektledelse: Ansatte i NRK Sámi Radio har jobbet som prosjektledere i perioden 2002- 2005. Når Samerådet overtar prosjektet, da får de også det formelle ansvaret å ansette en prosjektleder til 31.12.07.

Styringsgruppa:

Sameradiosjefene Nils Johan Heatta fra NRK Sámi Radio, Ole Isak Mienna fra SR Sámi Radio, Juhani Nousuniemi fra Yle Sámi Radio og Per Johannes Marainen fra SVT Sápmi fortsetter i styringsgruppa. Det samme gjør Alexander Kobelev som er president i Samerådet og representerer OOSMO og Nina Afanasjeva som representerer Association of Kola Saamis. Både Samerådet og de ansatte i Kola Saami Radio velger representanter til styringsgruppa.

- **Nytt eierforhold i ZAO Kola Saami Radio:** Direktøren for Kola Saami Radio, Valerij Tkachev er ansvarlig for å registrere selskapet ZAO med eierstrukturen- Samerådet 51%, OOSMO 20%, Kola Saami Association 20% og ansatte i Kola Saami Radio 9%

>>> Referanser og bilag- dokumentasjon av prosjektet >>>

